

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

Det er jo netop af denne socialdemokratiske tankegang, at ideen om „Ungdommens uddannelsesfond“ er udsprunget.

På samme måde er vi tilhængere af det almindelige princip om fri adgang til at opnå uddannelse, også når det drejer sig om mesterlære. Egentlige fagmonopoler, hvor man ved aftaler mellem mestre og svende søger at holde antallet af fagets udøvere kunstigt nede, kan ikke være hverken i samfundets eller den samlede arbejderklassens interesse. I det lange løb tror jeg heller ikke, det kan være i det enkelte fags interesse. En kunstig knaphed på fagets udøvere, på den faglærte arbejdskraft, vil vel over et længere tidsrum have den virkning, at det inviterer til en stærkere anvendelse af teknik og automatik i faget, end det måske ellers ville være rationelt at indføre.

Noget andet er, at den frihed, der nu bliver gældende for mestrene til at antage lærlinge på disse områder, naturligvis ikke må misbruges, og her kan jeg helt henholde mig til, hvad udvalgets og socialdemokratiets ærede ordfører har sagt.

Spørgsmålet om de store årgange har naturligvis spillet en meget betydelig rolle i de overvejelser og forhandlinger, der har fundet sted. Som flere af de ærede ordførere har været inde på, behandles dette spørgsmål om de store årgange og om at skaffe flest mulige lærepladser til de store årgange i arbejdsmarkedskommissionen. I denne har der fundet forhandlinger sted mellem kommissionens medlemmer og de forskellige fags parter, og det er lykkedes gennem disse forhandlinger at blive enig om en målsætning, hvorefter antallet af lærlinge i de kommende år skulle sættes i vejret i stort omfang, i et omfang, der svarer til 30—40 pct.s forøgelse af lærepladserne. Dette mål er der principiel enighed om, men desværre synes det at gå lidt mindre hurtigt med at nå til målet i praksis. Nogle af de ærede ordførere var inde på, at antallet af nye lærlingekontraktens oprettelse har været i tilbagegang, og det er desværre rigtigt. I august måned har vi foretaget en undersøgelse, der for 60 fags vedkommende sammenholder lærlingetilgangen for første halvdel af indeværende år med lærlingetilgangen for første halvdel af i fjor, og det

viser sig, at et stort antal fag har en mindre lærlingetilgang i år end i fjor. For de 60 fag tilsammen var der for første halvdel af 1955 en tilgang på 8 097 nye lærlinge, i år var det faldet til 7 668 nye lærlinge. Det er en nedgang på 429 nye lærepladser eller svarende til godt 5 pct. Det er forstemmende, at en sådan nedgang har kunnet finde sted på trods af alle de anstrengelser, der er blevet gjort, og på trods af den enighed, der er mellem fagenes parter om at udvide antallet af lærepladser.

Det er blevet fremhævet ikke mindst fra mestrenes side, at tilbageholdenheden i særlig grad skulle skyldes, at der herskede usikkerhed omkring den nye lærlingelovs skæbne. Denne usikkerhed vil vi nu forhåbentlig i løbet af nogle dage have bragt ud af verden, og man må så håbe, at den klarhed, der er kommet om den nye lærlingelov, sammenholdt med det faktum, at folketingets fire store partier vil stå bag den, vil kunne bidrage til, at lærlingetilgangen påny stiger og efterhånden nærmer sig de mål, man har sat sig. Jeg kan oplyse, at arbejdsmarkedskommissionen har forberedt et yderligere fremstød, idet man i samarbejde med hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet har udarbejdet en pjece om lærlingeproblemet, som ved at give oplysninger om disse forhold skulle skabe basis for en vis propaganda for tilgangen af nye lærlinge; denne pjece vil meget snart være færdig og med økonomisk støtte fra Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund blive trykt i 100 000 eksemplarer og udsendt til samtlige virksomheder her i landet, der uddanner eller må formodes at kunne uddanne lærlinge.

Jeg skal gøre nogle ganske korte bemærkninger til de ærede ordførere.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen var ikke helt enig i, hvad der står i ændringsforslag nr. 47 vedrørende de faglige udvalgs afstemningsregler. Jeg vil gerne give tilsagn om at være parat til ved forhandlingerne i udvalget mellem anden og tredje behandling at optage dette spørgsmål til ny drøftelse.

Retsforbundet har stillet nogle ændringsforslag, der i linieantal ikke er særlig omfattende. Kærnen i dem er egentlig blot, at man i § 1, stk. 1, 5. linie, ændrer det lille ord „skal“ til det lille ord „kan“. Det lyder så uskyldigt, men er i virkeligheden den